

RECLASSEERING

Na negentien vonnissen

KOM, DAT GAF DEN BURGER MOED. NA een jaar rijkslogies weer eens in de gezellig verlichte kroeg, staande onder „vrije” menschen als hunner een. Maar — daar moest het nu ook bij blijven; hij moest nu koers houden! Wat was hij al vaak uit den koers geslagen: 19 keer al veroordeeld, van zijn 34e tot zijn 56e levensjaar telkens maar weer tusschen de vier muren, 't was wèl bar. Enfin, hij was nu weer vrij man; met een flinke uitgangskas had hij dien morgen de gevangenis verlaten, dus even aanleggen kon er wel af. Als je in geen jaar wat pittigs geproefd hebt, dan mag je toch eerst wel even op verhaal komen. Het verhaal had echter nog al lang geduurd, zoodat hij de kroeg in een niet onbespelijk lijn uitstevende.

En wat nu? — Hij kreeg een edele opwelling. Hij zou naar A. gaan, en daar den nacht doorbrengen bij een logementhouder, met wien hij nog oude (financieele) relaties had. Dus naar het station. Een voorbijganger, bespeurende, dat de man leiding in meer dan één opzicht noodig had, sloot zich bij hem aan en begon een praatje. Onze vriend, openhartig vanwege de genoten verkwikkingen, vertelde, vanwaar hij kwam en waarheen hij ging.

Hoe groot de uitgaanskas was? vroeg de belangstellende (die reclasseeringsambtenaar was.) Het bedrag werd genoemd. — Zoo, dan heb je dus een jaar gezeten. — Precies, meneer. U schijnt er verstand van te hebben. — Ja, dat heb ik wel een beetje. Maar vertel me nu eens, als je nu bij je vriend gelogeed hebt, wat dan?

Ja meneer, dat weet ik nog zoo net niet. Komt tijd, komt raad.

Luister eens. Wil je geholpen worden?

Graag meneer, graag. Ik ben al zoo vaak uit den koers geslagen, dus u begrijpt. . . .

Goed. Ga volgens je plan naar A. Dan zal ik daar iemand bij je sturen, en die zal je verder helpen.

Voor een man, die een jaar lang in de cel gezeten heeft, en daarna zich den gezichtskring heeft verruimd door eenige borrels, is het station van een groote stad als een doolhof. Derhalve vergezelde de belangstellende hem tot op het perron, en verzekerde zich ervan, dat onze vriend den goeden koers ging. En terwijl hij naar A. spoorde, passeerde een telegram de telegraaflijn langs denzelfden weg, zoodat hij in A. terstond onder veilige hoede kwam.

Zes-en-vijftig jaar nu al, wat was er nu van zulk een gehavend leven nog te maken? Nog veel, meende de reclasseering. Want dit leven, al heel jong begonnen in een weeshuis en dus ontberende de eerste natuurlijke verzorging; dan voortgezet op een oorlogschip; daarna verbonden aan een vrouw, die hem oprecht had liefgehad, doch reeds ontviel, toen hij pas 34 was, — dit leven was nog lang niet verloren. Het verlies van z'n vrouw had hem in de kroeg, en deze hem in de gevangenis gebracht. Telkens weer gestruikeld, telkens weer opgestaan; zelfs nog een tweede huwelijk bijna bereikt, maar door tegenwerking der belanghebbende familie mislukt. Weer was de kroeg zijn troost geweest, weer vergreep hij zich aan het eigendom van anderen.

Maar de reclasseering verloor hem niet uit het oog.

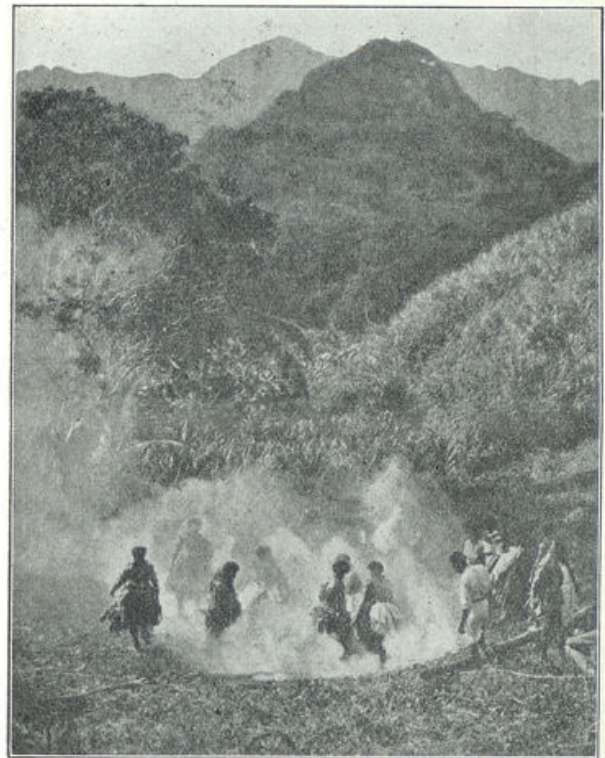
Als men hem maar eens voorgoed uit de klauwen van koning alcohol kon verlossen!

En dat is nu gelukt! Na het bezoek aan A. werd werk gemaakt van een betrekking en dank zij den aandrang der reclasseeringsmannen gelukte het, hem er een te bezorgen. Hij liet de kroeg los. En kreeg wat beters: een vrouw. Zij leerde hem volharden en den afgezworen koning haten. Het bleek een goed huwelijk, en door aanneming van een kindje werd het een compleet gezin, waar vrede woonde.

Nog elken Nieuwjaarsdag ontvangt de „voorbijganger” een hartelijken brief, waarvan de grondtoon is: U zijt het geweest, die mijn leven in het goede spoor hebt gebracht, die mijn levensavond zoo stil hebt gemaakt na vele stormjaren.

Zoo kan de reclasseering het twintigste vonnis nog wel omzetten in een rijken levensavond.

V. D. M.

Om het Kampvuur!

PAUL KRÜGER

HET IS 14 JULI 25 JAAR GELEDEN, DAT PAUL Krüger te Clarens in Zwitserland voor altijd de moede Hoogen sloot, en wij willen dit feit hier even herdenken, — al is het dan maar in weinig regels.

Welk een man is deze Paul Krüger geweest. Ach, ware Penning nog in leven, hoe zou hij weer op zijn bekende geestdriftige wijze, en toch zoo diep bewogen, van zijn liefde voor den grooten president getuigd hebben! Maar ook hij, de grooten Boerenvriend, ging heen, en wij staren in een ledig. . . . Zoo moet dan een ander de herinnering vieren van den grooten Afrikaander.

Welk een man, deze Paul Krüger! Is het wonder, dat wij, de opgeschoten jongens uit den tijd van den Boerenoorlog, in hem een der groote helden hebben gezien? Wij plaatsten hem naast onzen eigen Vader Willem; zóó groot zagen wij hem. En hij verdiende het ook, dat wij hem zoo zagen.

Want weet ge nog wel, gij ouderen, waardoor zijn figuur zoo opviel? Door haar weergalooze gaafheid, door de echtheid in elken verschijningsvorm. Stronkig en ruw was hij, de groote president, maar hetzelfde kan ook van Luther gezegd worden. Stronkig en ruw, maar onder dat ruwe omhulsel klopte een zeldzaam trouw hart. Want diezelfde Krüger kon zoo vriendelijk en teeder zijn als een moeder.

Maar gróóter groeide zijn figuur voor ons, jongeren, op in dien lijdenstijd, toen zijn Republiek onder den voet geloopen was. Toen hij zijn lieve oude vrouw, ziek en verzwakt, achter moest laten. Toen hij met de „Gelderland,” door onze Koningin naar Lorenzo Marquez gezonden, naar Europa kwam, moedeloos en ontredderd, om hier nog eens een goed woord te doen hooren voor zijn vertrapte volk. Toen het allemaal vergeefs bleek, en God wel doof scheen voor de gebeden, aan dit vernederde volk Zijn hulp toch niet te onthouden, maar het weer op te richten uit zijn druk. Toen de oude president het hoofd moedeloos liet zinken op de borst boven den geopenden Bijbel, die altijd zijn troost was geweest en het Godlof gebleven is. Toen, ja toen groeide Krügers machtige figuur hoog boven de menschheid uit. En het beste en edelste, dat in menschenzielen kan wonen, zagen wij hier in dat groote lijdende hart bewaard gebleven, zelfs in de diepste beproeving.

Inderdaad, welk een man, deze Krüger! Wij, jongens uit dien tijd zijner ballingschap, wij wisten precies waar hij vertoefde, in de bladen volgden wij zijn gangen. En onze oogen stonden donker van eerlijken haat tegen de Jingo's, die dien ouden vromen president dit allemaal aandeden. Ja, in de periode van zijn diepste lijden was hij voor ons, jongeren, het allergrootst.

En wat hadden wij te voren al niet met hem gedweept! Want welk een romantische figuur tevens, die figuur van Krüger! Opgevoed in de lagers der trekboeren, had hij daar al heel jong de trouweloosheid leeren kennen der Jingo-politiek. Dat ze trokken, de Boeren, was toch óók niet voor hun plezier; de Engelschen gunden hun immers tóch niet de vrijheid. Vrijheidzucht... ze werd daar wel gekweekt in die wagenburchten zonder comfort, waar de leeuwen langs heen dwaalden, en waar Kaffers en Matabelen altyddoor op loerden, tuk op roof. Vrijheidlievend, al te vrijheidlievend waren die ruige, stronkige kerels, die dadelijk ook met elkander overhoop lagen, want ieder van zich voelde zich heer en meester in zijn bezit. Maar de knaap uit den trektijd zou er later een volk uit smeden, dat Albion dorst te weerstaan....

Een romantische figuur. Want welk een ruiter en welk een jager was deze Boerenknaap. Een jongen van herculische kracht tevens, die eens een woedenden buffel, die hem nazat, den kop onder water hield net zoolang tot het beest van den modder verblind was, en de knaap dus zelf wegrijden kon. En die op een anderen dag een leeuw neerlegde midden in zijn sprong naar zijn kudde. En de herder was... veertien jaar oud. Een harde, taaie rakker, die, toen zijn geweer uit elkaar sprong, zijn duim meteen afrukkend, met zijn jachtmes de wond uitsneed en daarna bette met terpentijn om haar dood te branden.

Uit deze harde school des levens is de latere staatspresident voortgekomen, en hoe weinig hij ook in zijn jeugd had geleerd, hij is een kranig president geweest, een man, die uitblonk door verstandig beleid en inzicht. En wat vooral zoo heerlijk was in dezen staatsman uit het volk, was zijn onwankelbare trouw aan het Woord van God. Met dat Woord ging hij te rade, en er was niemand, die hem ertoe zou hebben kunnen brengen, het zonder dat Woord te doen.

Eén man is er geweest, aan wien de president veel te danken heeft gehad. Dat was dr. Leyds, in die dagen een veelbelovend Hollandsch rechtsgeleerde. Deze heeft hem jaren achtereen als staatssecretaris terzijde gestaan, en het moet ontroerend zijn geweest te zien, hoezeer die twee op elkaar gesteld waren. Toch kwamen tusschen die twee krachtige mannen weleens strubbelingen voor. Krüger kon wat bazig zijn, geheel zonder heerschzucht was hij niet, al bestreed hij ze ook zonder ophouden. Eens, toen de president weer erg driftig werd, zeide deze tot Leyds: „U of ik moet weg.” En Leyds antwoordde dadelijk: „Dan natuurlijk ik, president.” Waarop hij zijn paperassen bij elkaar pakte en verdween... Maar 's nachts wordt hij uit zijn bed geklopt door Krügers schoonzoon Eloff, die toegang vraagt voor den president, die buiten wacht. En toen deze binnen was, zeide hij tot den zooveel jongeren Leyds, dat hij ongelijk had gehad en dat hij niet slapen kon, vóór hij dat bekend had... Teekenen zulke eenvoudige voorvallen niet beter dan ellenlange vertoogen, welk een prachtig en eenvoudig hart Krüger had?

Het is nu 25 jaar geleden, dat Krüger ontsliep, oud en der dagen zat, ver van zijn vaderland en zijn huis. Een groot leed, schier niet te dragen, is over zijn hoofd gegaan. Maar God is ondanks alles met Zuid-Afrika geweest en cultureel is het Afrikaander volk thans sterker dan ooit te voren.

Q. A. DE RIDDER

Paul Krüger ontvangt een deputatie van zijn volk